

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

**МАТЕРІАЛИ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»**

15-16 ТРАВНЯ 2025 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.091.12
П 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 8 від 26 червня 2025 р.)
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 29 травня 2025 р.),

Рецензенти:

Катерина Журба, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу національно-патріотичного виховання, Інститут проблем виховання НАПН України.

Тетяна КОСТОЛОВИЧ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану», м. Рівне, 15-16 травня 2025 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2025. 134 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми IV Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми пошуку способів розв'язання проблем, що виникають на шляху розвитку освіти України в умовах воєнного та повоєнного часу, застосування цифрових технологій в освіті і вихованні, формування національної ідентичності зростаючої особистості й майбутніх педагогів умовах інформаційних впливів та професійної підготовки майбутніх професіоналів.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2025.

Укладання.

© Автори статей, 2025

ПРИВАТНІ ЗАКЛАДИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В XX СТОЛІТТІ: СПРОБА ПЕРІОДИЗАЦІЇ

Савицька Інна,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

Гудовсек Оксана,

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

У сучасному суспільстві шкільна приватна освіта розглядається як складова частина державної освітньої системи, що включає різноманітні типи закладів, які надають освітні послуги для задоволення потреб особистості, суспільства та держави. Такі заклади створюються за ініціативою та коштом приватних осіб, об'єднань, релігійних організацій тощо. Засновники таких установ несуть матеріальну, правову та моральну відповідальність за діяльність закладів відповідно до чинного законодавства.

Приватні заклади освіти – засновані рішенням фізичної (фізичних) та/або юридичної (юридичних) особи (осіб) приватного права [4]. Такі заклади побудовані за принципом, щоб діти вчилися, розважалися, робили домашні завдання й додатково займалися в одному місці.

Приватні заклади початкової освіти – це недержавні заклади освіти, які забезпечують внутрішню свободу та самореалізацію дитини в умовах нетрадиційної освітньої моделі. У таких закладах кожна дитина має можливість для розвитку індивідуальних здібностей, навчальних та емоційних навичок.

Історико-педагогічний аналіз свідчить, що приватна початкова освіта в Україні пройшла певні етапи становлення. За О. Пилипів, у незалежній Україні цей процес умовно поділяється на два періоди [3]:

1991–2000 роки — період формування законодавчої та нормативної бази для приватних навчальних закладів.

- 1991–1994 *рр.* — поява й визнання приватних початкових шкіл у системі загальної середньої освіти.
- 1994–1996 *рр.* — розробка різноманітних моделей приватних шкіл із різною структурою.
- 1996–2000 *рр.* — остаточне закріплення приватних початкових шкіл у національній освітній системі.

2000–2023 роки — етап розвитку приватної початкової освіти, який має дві фази:

- 2000–2007 *рр.* — зростання впливу чинників, що стримують розвиток приватних шкіл.
- 2007–2023 *рр.* — збільшення різновидів приватних початкових шкіл та урізноманітнення їх структури.

А. Лейбович у своїх дослідженнях пропонує іншу періодизацію розвитку приватних шкіл у роки незалежності України, яка базується на рівні державної підтримки приватних початкових закладів [2]. Ця періодизація поділена на два етапи:

Перший етап (1991–2000 роки) вирізняється активною підтримкою приватної освіти з боку держави. У цей час спостерігалось активне відкриття приватних початкових шкіл. Зокрема, у Києві в 1991 році на базі дитячого центру «Плекальня» почала функціонувати приватна школа повного дня з поглибленим вивченням іноземних мов. У 1992 році відкрито ще один заклад — школа-дитячий садок «Лісова казка», також з мовним ухилом. У Львові в 1991 році була заснована авторська школа Марії Чумарної «Тривіта». У цей період набувають популярності альтернативні освітні моделі — вальдорфські школи, школи за методом Монтесорі, а також заклади, орієнтовані на індивідуальні потреби родин: з духовним, культурно-фінансовим або просвітницько-господарським спрямуванням. Уже у 1994 році в Україні функціонувало 52 приватні початкові школи, де навчалося близько 5600 учнів [1]. Однак з 2000 року державне фінансування приватного сектору освіти було припинено з нез'ясованих причин.

Другий етап (2000–2023 роки) характеризується суттєвим скороченням кількості приватних навчальних закладів, що значно позначилося й на початковій освіті. У результаті в багатьох обласних центрах, а також у менших містах, селищах і районних центрах приватні початкові школи повністю зникли.

Обидві періодизації охоплюють однакові хронологічні межі, проте різняться акцентами. О. Пилипів фокусується на розвитку нормативно-правової бази та внутрішніх освітніх процесах, тоді як А. Лейбович — на впливі державної політики та фінансування. Водночас обидві дослідниці відзначають динамічне зростання приватної початкової освіти у 1990-х роках і спад її розвитку після 2000 року.

Отже, на території України продовжується тривалий розвиток приватних початкових шкіл, які доповнюють мережу освітніх закладів в нашій державі.

Список використаних джерел:

2. Зведені звіти денних середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів на початок 1994/95 навчального року, форма № 76-РВК. 1994. ЦДАВО України. Ф. 166. Оп. 18. Спр. 100. 60 арк.
3. Лейбович А.В. Засади розвитку приватних початкових шкіл в Україні. *Ефективна економіка*. №5, 2018. С.34–35.
4. Пилипів О.З. Розвиток загальноосвітніх шкіл першого ступеня приватної форми власності в Україні (кінець XX – початок XXI століття). Київ, 2021. Про повну загальну середню освіту: Законі України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення 05.05.2025).

З М І С Т

Акімов Вадим, Сойчук Руслана

АКСІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ
СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ 3

Береговська Наталія

ТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ТА ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ЯК НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ І
ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ _____ 7

Біда Олена, Чичук Антоніна, Кучай Тетяна, Осередчук Ольга

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ _____ 11

Бойко Світлана

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ОСВІТНІЙ ТА ВИХОВНИЙ АСПЕКТИ _____ 13

Боринець Лілія, Веремчук Алла

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ
СЕРЕДОВИЩІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ _____ 16

Боровець Олена

ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ І
СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ _____ 20

Босак Олена, Синьчук Оксана

СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК
ВАЖЛИВА УМОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО
ПЕДАГОГА ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ _____ 22

Верхова Ірина

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПРОТИДІЯ НЕГАТИВНИМ
БЕЗПЕКОВИМ ЯВИЩАМ В ОСВІТНЬОМУ SEREDOVISHCHI _____ 25

Гаврилюк Валерій

ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ _____ 28

Громик Ірина

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: СУТНІСТЬ ТА СПЕЦИФІКА
НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ
ПОТРЕБАМИ _____ 32

<i>Дерстуганова Наталя</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА У СТАНДАРТАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____	36
<i>Золотаренко Віктор</i>	ІНСТИТУЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ _____	38
<i>Капральцев Дмитро</i>	ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА, ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА, РЕСТАВРАЦІЇ _____	41
<i>Капустіна Олена</i>	ПЕДАГОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ _____	46
<i>Красненко Олеся, Синьчук Оксана</i>	ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ДО СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	48
<i>Лапто Віолетта</i>	ПРОВІДНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПОНЕНТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ _____	53
<i>Мариніна Ірина</i>	ВИХОВАННЯ ЗРОСТАЮЧОЇ ОСОБИСТОСТІ: СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ _____	55
<i>Михайловська Мирослава, Бричок Світлана</i>	ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	58
<i>Михальчук Таїса, Власюк Людмила</i>	ОСВІТНІ ВТРАТИ: ЯК З'ЯСУВАТИ, ВИМІРЯТИ ТА ПОДОЛАТИ _____	63
<i>Морін Олег</i>	ВИЗНАЧЕННЯ І УСВІДОМЛЕННЯ УЧНІВСЬКОЮ МОЛОДДЮ ВЛАСНИХ ПРОФЕСІЙНО-КАР'ЄРНИХ ХАРАКТЕРИСТИК _____	66

<i>Ніколіва Єлізавета, Сілкова Ельвіра</i>	ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ	69
<i>Пархоменко Марина</i>	ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗАПИТІВ СУСПІЛЬСТВА	71
<i>Перець Василь</i>	ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ	75
<i>Польняк Ольга</i>	ВИДИ АРТПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНІК, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	80
<i>Регула Тетяна</i>	САМООЦІНЮВАННЯ ЯК ПОСТУП ДО ЯКІСНОЇ ШКОЛИ	84
<i>Савицька Інна, Гудовсек Оксана</i>	ПРИВАТНІ ЗАКЛАДИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В ХХ СТОЛІТТІ: СПРОБА ПЕРІОДИЗАЦІЇ	87
<i>Савич Наталія, Синьчук Оксана</i>	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	90
<i>Садова Ірина, Чуп Каріна</i>	МОДИФІКАЦІЯ ТА АДАПТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	94
<i>Сілкова Ельвіра, Омельчук Анастасія</i>	РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ	96
<i>Сілкова Ельвіра, Степанчук Тетяна</i>	ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОЦІ МАТЕМАТИКИ	99

<i>Сполітак Юрій</i>	ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ _____	103
<i>Треїтак Дмитро</i>	ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ _____	106
<i>Третяк Оксана, Хомич Дарина</i>	ВИКОРИСТАННЯ БІЛІНГВАЛЬНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ _____	109
<i>Трофімчук Сніжана</i>	ІНКЛЮЗІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ _____	112
<i>Устич Наталія, Синьчук Оксана</i>	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	115
<i>Шахрай Валентина</i>	ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І ПОДОЛАННЯ БУЛІНГУ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ _____	119
<i>Шилан Ангеліна, Сілкова Ельвіра</i>	ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	122
<i>Яковичина Тетяна</i>	ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ _____	125

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»**

15-16 ТРАВНЯ 2025 РОКУ

Відповідальний за випуск: проф. Р.Л.Сойчук

Комп'ютерна верстка та дизайн: Л.М.Соловей

Видруковано:

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
РДГУ**

вул. Пластова, 31, каб. 02, м. Рівне, 33000

Наклад: 100 примірників.

Підписано до друку 29.05.2025 р.

Друк офсетний.

Усі матеріали і доповіді конференції друкуються в авторській редакції.